

SINAÏEK

Tijdschrift van Heemkring "Den Dissel" Sinaai jaargang 11 nr. 2 - 2015

Alfons Cerpentier

 Den Dissel

Inhoud

Disselingen Etienne De Meester	blz. 19
Gouden Jubelfeest "DE WERKERSBOND" (1899) Etienne De Meester	blz. 21
Huwelijkspatronen binnen de parochie Sinaai in de 17 ^e en 18 ^e eeuw Etienne De Meester	blz. 23
Sinaaise soldaten in de "Groote Oorlog" Jos Daems	blz. 26
Woorden uit het Sinaais dialect: letter B Annemie Bogaert en Etienne De Meester	blz. 28
Bidprentje van Alfons Bontinck	blz. 30
Sinaainaren die stierven in 2014 Etienne De Meester en Georges Tallir	blz. 31

Ons archief in de bovenzaal op het gemeentehuis
is elke zaterdag toegankelijk van 10u tot 11u30

Sinaïek is een uitgave van heemkring "Den Dissel" en verschijnt 4 keer per jaar.

Archiefbeheer: Etienne Bogaert

Fotoarchief: Georges Tallir, Walter Vermeiren

Administratie: André Verschelden

Samenstelling: Jos Daems

Eindredactie: Annemie Bogaert

V.U. Etienne De Meester, Edgar Tinelstraat 28 9112 Sinaai, Tel. 03 772 41 64

<http://www.sinaaileeft.be/heemkring-den-dissel>

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronische of andere middelen, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

© Heemkring "Den Dissel" Sinaai

Disselingen

Onze lijkkoets tijdelijk naar Gent

Misschien heb je al gemerkt dat onze lijkwagen niet meer in de kerk staat. De wagen is tijdelijk uitgeleend aan het Liberaal Archief van Gent om deel uit te maken van de tentoonstelling "R.I.P., 200 jaar Vlaamse begrafenis cultuur" waarin de oude funeraire gebruiken en hun veranderingen doorheen de tijd in de verf worden gezet. Deze leiden de bezoeker van het sterfhuis naar de begraafplaats en tonen onderweg de verschillende praktijken die rond de dood werden toegepast. En... daarbij hoort natuurlijk een lijkwagen.

De tentoonstelling vindt plaats in het Provinciaal Cultuurcentrum Caermersklooster, Vrouwebroersstraat 6 te Gent van 23 april tot 14 juni elke dag behalve maandag van 10:00 tot 16:30. De tentoonstelling is georganiseerd door het Liberaal Archief in het kader van het Museum voor Vlaamse Sociale Strijd en de toegang is gratis.

De eerste trommel van Marcel Dhondt

Op 9-jarige leeftijd begon Marcel Dhondt, op aanraden van de familie, met trommelen. Zijn leermeester op zaterdagmiddag was René Van Gremberghen, die recht tegenover de ingang van de kerk woonde. Marcel herinnert zich nog dat hij eens op een schooldag uit de klas van meester Geldof werd gehaald door Jan Lecocq om samen met de fanfare op de uitvaart van een oudstrijder te spelen. Ondertussen heeft Marcel afstand gedaan van zijn oude trommel en deze aan onze heemkring geschonken.

Familieleden van Marcel maakten jarenlang deel uit van de harmonie Sint-Cecilia (zie foto op blz. 61 van ons boek "Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia 1809-2009).

Jaarboek over de Chiro

We zijn nog dringend op zoek naar gegevens en foto's over beide afdelingen van de Chiro.

- Voor Chiro Wij: over de periode van 1994 tot heden.

- Voor Chiro Alleman: over heel de geschiedenis

Documenten en foto's worden nadien terugbezorgd.

Schenkingen

Godelieve Creve: oude tijdschriften i. v. m. Sinaai

Arnold Ott: bidprentjes en documentatie van Molenhoekkermis

Jozef Van Daele: vier metalen dozen voor dia's

Paula Vercauteren: doodsbriefen

Etienne De Meester

Gouden Jubelfeest “DE WERKERSBOND” (1899)

In de geschiedenislessen op school leerden we dat mensen zich reeds in de middeleeuwen organiseerden. Zo verenigden kooplieden en (laken)handelaars zich in gilden waardoor ze bepaalde voorrechten van de heer verkregen, meestal tegen betaling. Ze hadden een eigen halle en bekleedden daarnaast belangrijke posten in het bestuur en hadden zelfs een eigen rechtbank.

Naar hun voorbeeld groepeerden de ambachtslieden zich in beroepsverenigingen, die men ambachten of neringen noemde met aan het hoofd een deken. Ook verwierven zij langzaam hun privileges: elk ambacht had een eigen keure, een zegel, een banier, een patroonheilige met kapel in de kerk en een eigen gildedag. Helaas ging het er tussen de verschillende ambachten nogal gespannen aan toe.

In Sinaai ontstond in 1849 de wettig erkende Maatschappij van Onderlingen Bijstand “De Werkersbond”. Op zondag 30 april 1899 vierde zij hun gouden jubileum met medewerking van het gemeentebestuur. Omdat de afgedrukte aankondiging moeilijk leesbaar is, volgen hieronder de belangrijkste gegevens.

Het jubelfeest omvatte twee grote activiteiten: een stoet en een muziekfestival.

De stoet

Om 14u verzamelden 44 maatschappijen met vaandels en eretekens op de wijk Molenhoek. Daarna stapten zij door de bijzonderste straten van het dorp. In het gemeentehuis werd aan de afgevaardigden de erewijn aangeboden.

Redevoeringen werden uitgesproken door volksvertegenwoordiger Raemdonck en provinciaal raadslid Verwilghen. Elke maatschappij ontving bovendien een herinneringsmedaille zoals toen gebruikelijk was.

De deelnemende groeperingen kwamen uit Belsele, Haasdonk, Kemzeke, Eksaarde, Lokeren, Moerbeke, Sint-Niklaas, Waasmunster, Nieuwkerken, Sint-Gillis-Waas, Beveren, Temse en Sinaai.

We geven de 18 verenigingen uit Sinaai die meestapten in die stoet (in de schrijfwijze van toen).

- 1 Doelmaatschappij Willem Tell
- 2 Kaartgilde De Herleving
- 3 Doelmaatschappij De Vlaamsche Wacht (Zwaanaarde)
- 4 Kaartgezelschap De Zwaanaardsbond
- 5 Doelmaatschappij De Vreugd (Klein-Sinaai)
- 6 Doelmaatschappij De Vrienden (Klein-Sinaai)
- 7 Bolmaatschappij De Waassche Broeders
- 8 Duivenmaatschappij Vooruit
- 9 De Veloclub
- 10 Leesgezelschap Conscience’s Kring
- 11 Doelmaatschappij Iever en Eendracht
- 12 De Vlaamsche Jassers
- 13 De Broederlijke Spaarmaatschappij
- 14 De Ware Spaarvrienden
- 15 De Veeverzekering

- 16 Fanfaren Ste-Cecilia
- 17 Handboogmaatschappij Sint-Sebastiaan
- 18 Maatschappij Onderlinge Bijstand De Werkersbond

Een aandachtige Sinaainaar zal merken dat vrijwel al deze plaatselijke maatschappijen ondertussen zijn verdwenen.

Het muziekfestival

Onmiddellijk na het beëindigen van de stoet startte het muzikaal gedeelte. Hieraan verleenden acht fanfares of harmonieën, verdeeld over twee kiosken, hun medewerking. Onder leiding van hun dirigent speelden zij elk twee muziekstukken.

1 ^e Kiosk (Dorp)	2 ^e Kiosk (Dorpstraat)
<p>Sinaai: Fanfaren Ste-Cecilia Bestuurder P. Lecocq</p> <p>Lokeren: Harmonie Katholieke Burgerkring Bestuurder M. Hilgé</p> <p>Waasmunster: Harmonie Ste-Cecilia Bestuurder De Bruyne</p> <p>Belsele: Fanfaren De Waassche Veldkloeren Bestuurder J. Van den Branden</p>	<p>Eksaarde: Koninklijke Harmonie Ste-Cecilia Bestuurder F. Van Durme</p> <p>Moerbeke: Fanfaren Willen is Kunnen Bestuurder Th. Van Durme</p> <p>Sint-Niklaas: Fanfaren Gildehuis Bestuurder A. Segers</p> <p>Haasdonk: Fanfaren</p>

Het feestweekend werd afgesloten op maandag 1 mei met een plechtige jubelmis (10u) en een volksbanket (13u) voor de ereleden en de werkende leden.

HET BESTUUR

Proost - E. H. Em. Spiers, onderpastoor
Voorzitter - P. J. Van Mieghem
Ondervoorzitter - L. Smet

Schrijver - K. Puimège
Schatbewaarder - Edg. De Waele
Kommissarissen - Fr. De Baere, G. Maes, C. Besseleers:

HET FEESTKOMITEIT

P. Lecocq, Dr. H. Seghers, Dr. A. Weytens, Not. A. De Sutter, K. Heyens, Ed. De Beule, Th. Van Britsom en J. Verstraete: ereleden.

Etienne De Meester

Huwelijkspatronen binnen de parochie Sinaai in de 17^e en 18^e eeuw

In een studie van een 15-tal bladzijden over de Nieuwe Tijden in onze geschiedenis ging Koen Van Loocke op zoek naar huwelijkspatronen binnen de parochie Sinaai. Daarvoor kon hij een beroep doen op de zeer goed bijgehouden parochieregisters uit die tijd. Eerst inventariseerde hij een vijftal periodes van telkens tien jaar tussen 1655 en 1785. In zijn analyse geeft hij het aantal huwelijken per periode en de maand- en dag-schommelingen. Ten slotte schetst hij, op basis van de handtekeningen van de gehuwden, de alfabetisering in een deel van de laatste periode (1779 -1784); pas vanaf dat jaar duiken er handtekeningen in de registers op.

In volgend artikel vind je enkele huwelijkspatronen van Sinaai in een verkorte versie weergegeven.

1. Evolutie van het aantal huwelijken

Periode	Totaal aantal huwelijken	Gemiddeld per jaar
1655-1664	208	20,8
1685-1694	234	23,4
1715-1724	162	16,2
1745-1754	225	22,5
1775-1784	214	21,3

Hier valt het op dat er slechts één periode (1715-1724) opvallend afwijkt van de andere. Een mogelijke verklaring kan liggen in het feit dat er in het begin van de 18e eeuw, tijdens de Spaanse Successieoorlog, een bevolkingsafname plaats vond. In de beginfase van een nieuwe groei was dat vooral ten gevolge van het aantal kinderen. Tegen de tijd dat deze op een huwbare leeftijd waren gekomen was de periode 1715-1724 uiteraard al lang voorbij.

Ook het feit dat de materiële omstandigheden ten gevolge van de oorlog slechter waren dan tijdens de andere periodes zal wel tot een lager aantal huwelijken hebben geleid.

Een andere verklaring voor deze dalende lijn zijn de veelvuldige sterftecrisissen die in het begin van de 18^e eeuw voorkwamen. Hierdoor werd de huwelijksmarkt frequent uitgedund, wat er wel voor zorgde dat het aantal tweede huwelijken gevoelig steeg.

2. Maandschommelingen van de huwelijkssluiting

	Jan	Febr	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec	Totaal
1655-1664	7,3	11,2	0	12,7	9,8	7,8	10,2	4,9	6,3	10,7	18	1	100
1685-1694	9	9	5,2	8,2	14,2	11,2	9,5	3,4	6,5	7,3	11,2	5,2	100
1715-1724	10,5	8	1,9	11,7	13	10,5	11,7	4,3	4,3	5,6	11,7	6,8	100
1745-1754	7,1	9,8	4,4	10,2	19,1	13,3	7,6	8,9	7,6	4,4	5,3	2,2	100
1775-1784	8,4	5,6	0,9	18,9	22,5	6,1	3,8	7,5	7	7,5	11,3	0,5	100
1655-1784	8,4	8,7	2,5	12,3	15,7	9,8	8,6	5,8	6,3	7,1	11,5	3,1	100

De maandschommelingen inzake huwelijken waren onderhevig aan allerlei factoren. Het plannen van het huwelijk werd mede bepaald door enerzijds sociaal-economische factoren, maar anderzijds ook door kerkelijke bepalingen.

In een agrarische parochie zoals Sinaai zien we dat huwen in grote mate werd beïnvloed door het werk op het platteland m. a. w. door de landbouw, en die evolueerde in wezen niet veel. Op momenten dat er gezaaid en geoogst moest worden was er immers weinig tijd om te trouwen, zeker als we weten dat huwelijken niet zelden meerdere dagen in beslag namen. De tijd tussen augustus en oktober was het oogst-tijd, een periode van lang en hard werken.

Niet alleen het werk op het land maar ook de (huis)nijverheid en het opkomen van de seizoensarbeid als aanvulling op het basisinkomen hadden hun invloed op het bepalen van de huwelijksdatum. Aldus werd het huwelijkspatroon in aanzienlijke mate beïnvloed door de vraag naar arbeid.

Maar minstens even belangrijk als deze sociaal-economische factoren zijn de kerkelijke beperkingen die de mensen kregen opgelegd. De vaststelling dat er in maart en december nauwelijks werd gehuwd is nagenoeg alleen te verklaren door het feit dat men tijdens de vasten en de advent niet mocht trouwen. Zeker op het platteland was de invloed van de Kerk aanzienlijk zodat het niet verwonderlijk is dat de mensen in Sinaai lang vast hielden aan deze principes.

3. Dagschommelingen van de huwelijksluiting

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag	Totaal
1655-1664	5,1	22,9	6,8	9,8	3,4	38,5	17,1	100
1685-1694	9	25,9	7,3	16,4	3,9	19	18,5	100
1715-1724	5,6	22,2	6,8	25,3	4,9	19	16	100
1745-1754	7,1	42,7	10,2	9,3	4,9	5,8	20	100
1775-1784	4,2	60,1	3,3	11,7	3,3	4,7	12,7	100
1655-1784	5,5	34,8	6,9	14,5	4,1	17,4	16,9	100

Wanneer we kijken naar de spreiding over de verschillende dagen van de week zien we duidelijk dat bepaalde dagen veel meer in trek waren om te huwen dan andere. Uit het weekoverzicht over de vijf periodes blijkt dat dinsdag de favoriete huwelijksdag was. Er werd ook opvallend veel gehuwd tijdens het weekend, zelfs op een zondag, de dag dat men niet werkte. In onze streken werd de maandag zoveel mogelijk gemeden. Maandag werd immers als "zot van de week" betiteld. De vrijdag kende het minst aantal huwelijken omdat de Kerk er op hamerde om die dag geen vlees te eten, het zogenaamde vleesderven. De zaterdag was dan weer populair omdat men een heel weekend kon feesten. Algemeen kunnen we stellen dat het gelovige Sinaai erg vasthield aan bepaalde tradities.

4. Analfabetisme op basis van de handtekeningen van gehuwden (1779-1784)

Handtekening bruidegom		Handtekening bruid	
Ja: 38,8%	Neen: 62,2%	Ja: 22,4	Neen: 77,6%

Aan de hand van het aantal handtekeningen gezet door de huwendes, probeert de auteur een beeld te schetsen van de alfabetiseringsgraad binnen de parochie Sinaai. Hierbij gaat hij er van uit dat een persoon die zijn handtekening kan zetten ook kan schrijven en omgekeerd. Het onderwijs in die tijd was onderverdeeld in vier grote vakken: godsdienst, lezen, schrijven en rekenen. De laatste drie werden niet gelijktijdig maar wel in verschillende fases onderwezen. Men leerde eerst lezen, vervolgens schrijven en tenslotte rekenen. Voor iedere fase moest men echter betalen waardoor velen enkel leerden lezen, of lezen en schrijven maar niet rekenen. Wanneer we enkel de hand-tekeningen bekijken zitten we dus met een onderschatting van het aantal geletterden.

Wat wel opvalt is het grote verschil tussen mannen en vrouwen. Het onderwijs op het platteland was veel meer gericht naar het onderwijzen van jongens. Het stedelijk onderwijs bood wel meer kansen voor meisjes. In Sinaai kon amper 40% van de mannen lezen en schrijven. De scholen waren er wel maar de leerlingen nauwelijks, want zij moesten al van op jonge leeftijd meehelpen op het land. De enige periode waarin men naar school ging was de winter.

De opkomende nijverheid met een grotere vraag naar arbeidskrachten, waaronder ook kinderen ,zal er echter voor zorgen dat ook bij jongeren de kans op onderwijs in de winter zal verminderen.

5. De relatie tussen de keuze van huwelijkspartner en analfabetisme (lezen en schrijven)

Man: ja	x	Vrouw: ja	19	16,4%
Man: ja	x	Vrouw: ja	27	23,3%
Man: neen	x	Vrouw: neen	7	6%
Man: neen	x	Vrouw: neen	63	54,3%
Totaal aantal huwelijken:			116	100%

De vraag die we ons hier kunnen stellen is of de keuze van de partner bepaald werd door de alfabetiseringsgraad. Ook nu steunen we ons op het al dan niet kunnen zetten van een handtekening. Eerst en vooral stellen we vast dat in Sinaai meer dan de helft van zowel de echtgenoten als de echtgenotes niet kan lezen en schrijven. Bij de vrouwen is slechts 22% geletterd.

Eveneens blijkt uit deze tabel dat ruim 80% huwde met iemand uit dezelfde sociale klasse, gewoon omdat men niet veel keuze had om met een geletterd iemand te trouwen. In de meeste gevallen deed het er niet toe of de partner al dan niet kon lezen en schrijven, zeker niet bij de arme boeren. In hogere kringen hechtte men er meer belang aan, zeker bij de uitoefening van bepaalde beroepen.

Om te besluiten kunnen we stellen dat de partnerkeuze nauwelijks gebaseerd was op de scholingsgraad van iemand, wel op de afkomst van die persoon.

Algemeen besluit

De huwelijkspatronen binnen de parochie Sinaai tijdens de Nieuwe Tijden worden in grote mate gekenmerkt door hun continuïteit: plotse verschuivingen in het huwelijks-gedrag zijn er niet te bespeuren binnende periode 1655 tot 1784. Het ontbreken van grote veranderingen is voornamelijk toe te schrijven aan het agrarisch en katholiek karakter van de parochie. Wel is het opmerkelijk dat er ook op zondag werd gehuwd.

Etienne De Meester

Sinaaise soldaten in de “Grote Oorlog”

We zijn steeds blij als men reageert op onze jaarboeken en zeker wanneer er aanvullende informatie komt zoals dat gebeurde met het boek over WO I.

We kregen informatie omtrent het overlijden van **Ghisleen Van Hoeck**, soldaat bij 1^e Regiment Jagers te Voet - Stamnr. 125/29595 (blz. 148). Ghisleen overleed te Dendermonde op 5 mei 1971 en werd begraven op het erepark te Oudegem, vak A rij 15 nummer 3.

Familieleden van **Alexander De Belva**, soldaat 2^e klas bij het 1^e Artillerieregiment - Stamnr. 151/23189 (blz. 65) bezorgde ons tijdens de tentoonstelling deze foto.

Men bezorgde ons ook foto 's van **Alfons Cerpentier**, soldaat 2^e klas bij het 2^e Regiment Carabiniers - Stamnr. 131/50653 (blz. 57). De foto van de soldaat in zijn militair uniform vindt men op de cover. De onderstaande foto van 1958 toont ons oud-strijders van beide oorlogen tijdens de herdenking van 40 jaar bevrijding.

Op blz. 26 verwijzen we naar het pakje van de krijgsgevangene dat Eduard Vermeiren ontving. Deze pakketten werden vanuit Nederland aan de gevangenen bezorgd en kon men in verschillende samenstellingen bestellen op verschillende adressen in Vlaanderen. In een advertentie uit de Gazet van Brussel (8 febr. en 12 maart 1917) lezen we dat men in in Sinaai zo'n pakje kon bestellen bij Arthur Van den Broeck, wat verklaart dat onze scholen actief deelnamen aan deze campagne.

Jos Daems

GA

Voor onze Gevangenen

VOLKSOEPBEURING's Kantoor in Den Haag is thans in staat de volgende pakketten te zenden aan Belgische krijgsgevangenen in Duitsland:

Pakket A (10 frank): Appelsiroep, 500 gram; rookpak, 400 gram; leverpastei, 500 gram; lekkerspak, 70 gram; roomblaas, 500 gram; soep, 100 gram; sigaretten, 50 stuks.

Pakket B-1 (7 fr. 50): Appelsiroep, 500 gram; rookpak, 400 gram; leverpastei, 500 gram; lekkerspak, 1,000 gram; soep, 100 gram; rookpak, 500 gram; sigaretten, 50 stuks.

Pakket B-2 (7 fr. 50): Appelsiroep, 500 gram; rookpak, 400 gram; lekkerspak, 500 gram; roomblaas, 500 gram; soep, 100 gram; rookpak, 500 gram; sigaretten, 50 stuks.

Pakket C-1 (5 frank): Appelsiroep, 500 gram; rookpak, 500 gram; leverpastei, 500 gram; lekkerspak, 300 gram; rookpak, 100 gram; sigaretten, 50 stuks.

Pakket C-2 (5 frank): Appelsiroep, 500 gram; leverpastei, 500 gram; lekkerspak, 1,000 gram; rookpak, 400 gram; sigaretten, 25 stuks.

Pakket D (8 fr. 50): Rookpak, 400 gram; leverpastei, 500 gram; lekkerspak, 500 gram; rookpak, 100 gram.

Het kantoor bezoudt zich enkel voor een van deze artikelen tegevoege van uitvoerkaart, niet voorhandig zijn of andere oorzaken, door andere gelijkaardige artikelen te vervangen.

Tabak wordt op verlangen verzonden door afzonderlijke.

Bleedruim: Het kantoor kan, tegen de opgegeven prijzen, verzenden: 1 lange wollen sjaal, 3 fr. 80; 1 paar zware saaijen sokken, 3 fr. 75; 1 twee knoepige sjaal, 3 fr. 50; 1 hoedek (ditke normal), 4 fr. 45; 1 onderbroek (ditke normal), 4 fr. 35; 1 paar wollen handschoenen, 3 fr. 60; 1 snoeien zijden handschoek, 3 fr. 25.

Tabak: Een kilo beste rookpak kan gezonden worden voor 5 frank. Al deze artikelen zijn gewaarborgd van beste kwaliteit.

Bestellingen worden aangenomen: 2500

<p>Antwerpen: 2 Raskelgareet; Breuxelle: Mr. Duvion, Bert. Ge- meenschap; Brussel: Sint-Jansstraat, 89; Gent: Papierstraat, 38; Geraardsbergen: Gasthuysstraat, 17; Miljo: 2. Stuyven, Nieuwe Steen; Moerbeke: J. H. Bellefroid, Nieuw- straat, 113; Leuven: Naamloze straat, 55; Lier: Karel Achte; Mechelen: Onse - Lieve - Vroew- straat, 25; Luik: J. H. Maert, 59, St-Jansstraat;</p>	<p>Aarschot: Mij. Genr. Sterghout; Bin-Galla (Dendermonde): A. Meers 50, Pleinlaan; Basten: Dr. Van de Velde; Bevryk: H. Alberskunst; Lotharville: Ja. Van Brueck; Brussel: Mod. De Uterck; Brussel: Storme, Sincerestraat; Brussel: Arth. Van den Broeck; Turnhout: Verreux, Nieuwstraat, 7; Vilvoorde: Willemslaan, Ompans- laan, 30; Wingens: Soeteke Paeyt.</p>
--	--

Bestellingen per POSTCHEKEL, postloos het best: Papierstraat, 38, GENT.

Dienste

ZWARTZ
als verple-
zich mensche
of Wwe Van
stant, 310, 10

JONG MEER
vraag pla-
bichmensche
lijke. Lieve 3
weg op Gent,

M. ERSE va-
dienst
pauze
Van Verre-
Pade-ontre-

aan de
de
brekende ge-
Vlaamse sch-
V. Oiler-Pr-
vire, 17, 102 1

BRUSSEL
D'vraagple-
maken en in
luis Louisa, 6

Zichmer
dit stree-
Groot plein
7, Koning, 4

BRUSSEL
de mod. het
best met in
dellig genr.
straat, 61, 100

OMME v-
gevinger
met dit in
vanden J. V.
straat, 100

Te

aan de, van
der, bijzondere
ambtenaar
gen. H. Zeze
Vlaamse, Hal

Woorden uit het Sinaais dialect met "B"

In het vorige nummer fristen we een aantal zelfstandige naamwoorden met de letter B op; vandaag is het de beurt aan de werkwoorden en 'andere' woorden.

Werkwoorden

- Balen:** bellen, telefoneren - ook hier weer de typische klinkerwissel voor de L.
Bassen: blaffen; ook gebruikt voor hevig hoesten - *niets te bassen hebben* betekent niets te zeggen hebben
Batteren: vechten (van het Franse *battre*: slaan)
Beboffen en bestoefen: loven, prijzen
Bedodden: bedotten, misleiden, bedriegen (d en t worden vaak verwisseld)
Bedompen: bedampen of met damp bedekt zijn
Bedretsen: bevuilen, met *drets* (= drek, van het Franse *drêche*) besmeurd zijn
Bedrieëgen: bedreigen
Bezen: gebruiken, bezigen
Bekletsen: bekladden, vervuilen
Bekokstoven: heimelijk bedisselen. Verwant met *bekoken* (= voldoende koken) en het Engelse *concoct* (beramen) en het Franse *concocter* (uitbroeden)
Bekuuëpen: bekopen, boeten
Beluuënen: belonen
Benijn: benijden - in werkwoorden wordt de uitgang (medeklinker + en) dikwijls samengetrokken
Bepampelen: betasten en daardoor soms besmeuren (verwant met het Franse *palper*: betasten)
Bepeizen: zijn mening herzien, zich bedenken - *ik heb mij bepeisd*
Berechten: sacramenten der stervenden toedienen, betekent 'het goede voorhouden in het stervensuur'
Beschemmelen: beschimmelen (klinkerwissel)
Besmeiëren: besmeren, besmeuren
Besnijn: besnijden, vooral in de betekenis van dranken oplengen
Bespieëten: bespatten
Bestoefen: loven
Bestoken: lastig vallen, verwant met *besteken*: een geschenk aanbieden
Bestrijn: bestrijden, betwisten, ook *afstrijn*
Betijn: laten begaan, iemand of iets laten betijen
Betraun: vertrouwen
Bezetten: bepleisteren, innemen
Bezoan: bezaaien
Bieën: bieden (ook in het kaartspel)
Bieëneluuëpen: pasjes maken (kindertaal)
Bieënestoan: rechtop staan (kindertaal)
Bieken: eten, bikken; verwijst naar bek en pikken, maar werd opgepikt in het Bar-goens (= dieventaal) en kwam zo in de volkstaal terecht
Bijzen: schommelen
Binnespelen: snel eten, ook wel *binneschoefelen*
Binnenduun: afgeven, ergens doen ingaan - *de koeien binnenduun*

Binnerrijven: opstrijken, binnenharken, meestal met negatieve bijklank - *geld binnenrijven*. Verwijst naar het gereedschap (hark)

Binnestuiken: binnenvallen - *stuiken* is tuimelen

Binneweunen: inwonen

Binnezijn: zijn schaapjes op het droge hebben

Blau: geld achterhouden - *hij verdient 10 euro en hij blaut er 2*. Verwijst wellicht naar het blauwe luchtruim (cfr. het Franse passer au bleu = laten verdwijnen)

Blaiten: schreien, verwijst naar het blaten van een schaap

Blenderen: verduisteren, verwant met *blind*

Blikken: een kaart omdraaien en tonen (kaartspel)

Blommen: bloeien

Boaën: baden, weken

Boemelen: veel herbergen bezoeken op één dag, verwijst naar het Duitse bummeln: lanterfantentocht

Boezjeren: bewegen (van het Franse bouger)

Boffen: bluffen, ook geluk hebben; betekent eigenlijk 'zijn slag slaan' en verwijst naar deze slag (= bof)

Bokken: langdurig koppig zijn, verwijst naar de koppigheid van het dier - *hij hê ne gieëlen dag gebokt vuer nen ijl niet*

Bolleketten: stuiten met een ijzeren bol (stuijer) - term uit het knikkerspel

Bommen: het kan mij niet raken of schelen - *da kan mij nie bommen*. Bommen heeft hier de betekenis van slaan, raken

Bot: rubberen laars (van het Franse botte)

Bouten: het kortwieken van vleugels

Brannen: branden

Brassen: slordig eten, *beesten brassen* is het vee veevoeder geven

Brauken: braken

Brieën: smeren - verwant met bereiden

Broaën: braden

Broebelen: verward spreken (brabbelen), ook opborrelen - is een klanknabootsing

Broeën: broeden

Brossen of brosselen: spijbelen, ook morsen

Bruuskeeren: forceren, geweld gebruiken (van het Franse brusquer: geweld aandoen)

Buitekoteren: buitenjagen

Bustelen: vechten, worstelen

Busten: barsten

Buuëren: boren

Andere woorden

Baja: wel ja - het voorvoegsel 'ba' verwijst naar een zekere toegeving

Belangenie: helemaal niet, geenszins - bijlange niet

Banieë, banieët: maar neen

Batoet: maar neen - is een ontkenning; *toet* staat voor 'het doet'

Bedieësd: beschaamd

Bedriegtenboer: onbetrouwbaar - *da was van bedriegtenboer*

Bekan: bijna, vrijwel - vervorming van *bijkans*

Begost: begonnen

Belet: hinder, belemmering vb. om binnen te komen - *Is er geen belet?*

Beneen: beneden, gelijkvloers

Beneirei: afgunst

Beiërevoets: blootvoets, barrevoets - *bar* betekent bloot

Beschemeld: beschimmeld

Beschomd: beschaamd

Binst: terwijl, tijdens, gedurende - komt van *binnenst*

Bla-bla: nodeloze drukte (uit het Frans overgenomen)

Blak en bluuët: zeer goed zichtbaar - *blak* is vlak, effen

Blaut: blauw

Bochtig: vochtig

Boemestevol: tot boven gevuld, bomvol - verwijst naar een vat dat tot boven het bomgat gevuld is

Bont en blaut: bont en blauw toegetakeld

Bot: stomp, niet scherp

Botgaweg: botweg - komt van *botgaweg*

Bots: zo goed als, bijna - *da's bots niet te gelueven*

Boveneiërms: bovenarms

Brauf: braaf

Broest: roestig

Bros: niets, nul (komt uit het dobbelspel)

Bruut-gau-weg: ruw geschat, ongeveer - te vergelijken met *botgaweg*

Annemie Bogaert en Etienne De Meester

SINAAINAREN DIE STIERVEN IN 2014

Onder Sinaainaren verstaan we de personen die er verbleven bij hun overlijden, deze die er lange tijd hebben gewoond of deze die er geboren zijn.

-januari

- 01 Simonne Vonck (88j), w. v. Remi De Troyer, WZC 'Het Hof' Sint-Niklaas
- 02 Lucienne Smekens (83j), w. v. Firmin Van de Vijver, Waasmunster-Ruiter, †Lokeren
- 09 Rachel Ryckaert (86j), w. v. Julien Baes, Leebrugstraat
- 16 Dirk Schalck (51j), e. v. Sabina Eeckman, Wijnveld
- 21 Cyriel De Clercq (91j), e. v. Mariëtte Verschelden, Hulstbaan
- 27 Eddy Poppe (70j), e. v. Jeanine Van Driessche, Hooimanstraat

-februari

- 01 Dirk Vercauteren (49j), e. v. Marieke D'Eer, Puiveldestraat
- 02 Adrienne Burggrave (82j), w. v. Albert Haeck, Wijnveld
- 03 Firmin Seghers (88j), e. v. Anna Elsmoortel, Edgar Tinelstraat
- 09 Roger Van Grembergen (71j), w. v. Nelly De Wilde, Godelievelaan
- 12 Jozef Meert (80j), e. v. Alphosine Vercauteren † Belsele
- 26 Frida De Bock (89j), w. v. Roger De Ruyscher, WZC 'Huize Den Dries'
- 28 Julia Kievits (83j), e. v. Theo Schuurmans, Keizerstraat

-maart

- 05 René Windey (85j), w. v. Bernadette Zaman, Puiveldestraat
- 19 Achiël Van Aelst (89j), w. v. Mariette De Clercq, WZC 'Het Lindehof' Belsele
- 19 Gerarda Raes (87j), w. v. Leon Poppe, WZC 'Ter Wilgen' Sint-Niklaas
- 22 Annie Verhulst (63j), e. v. Etienne De Maeyer, Hooimanstraat

-april

- 14 Maria Vermeulen (65j), e. v. Etienne Daman, Beukenlaan

-mei

- 06 Maurits Van Damme (91j), e. v. Julia Ryckaert, WZC 'Huize Den Dries'
- 12 Leon Wagemans (79j), e.v. Jacqueline De Wolf, Bellemansstraat, † Hamme
- 14 André Mul (74j), e. v. Rosina Roels, † Sint-Niklaas
- 19 Emilienne Laureys (69j), e. v. Ferdinand Staessens, † Sint-Niklaas
- 20 Albert Van Poucke (95j), w. v. Jeanne De Cock, † Stekene
- 25 Leona Impens (86j), w. v. Jozef De Plukker, Hulstbaan
- 28 Nicole Van Puyvelde (62j), e. v. Freddy Van Goethem, Sint-Niklaas

-juni

- 06 Yvonne Dhooghe (85j), w. v. Aimé Van Poucke, Leestraat
- 11 August Smekens (82j), w. v. Hilda Maes,
partner van Georgette De Keirsmaecker, Zwaanaardestraat
- 24 Maria Mesot (79j), w. v. Ernest Vermeulen, WZC 'Huize Den Dries'

-juli

- ? Juliëtte Vercammen (93j), w. v. Gustaaf Van Pottelberg, WZC 'Het Lindehof' Belsele
- 05 Agnes Verstraeten (89j), w. v. Alfons Peersman, WZC 'Huize Den Dries'
- 19 Marianne Van Guyse (58j), e. v. Etienne Meul, Helsvuurstraat
- 19 André Gyselinck (66j), e. v. Jeaninne Poppe, Hemelsbreedte, † Sint-Niklaas
- 21 André Van Laere (77j), e. v. Diane Van Loo, Hulstbaan † Sint-Niklaas
- 26 André Verschraege (84j), w. v. Laura De Mey, Zwaanaardestraat
- 27 Ludwina Baert (82j), e. v. Jozef Heuninck, Marktstraat (Puivelde), begraven in Sinaai

-augustus

- ? Germaine Baert (88j), w. v. Achiel De Bock, Keizerstraat
05 Martha Van Poeck (98j), w. v. Roger Malfliet, WZC 'Huize Den Dries'

-september

- 02 Rudy Cerpentier (51j), w. v. Marijke Annaert,
partner van Marina Van Steelandt, Limietstraat
10 Alfried Van Bocxlaer (76j), "Het Hooghuis" Sint-Niklaas.
10 Mariette Smet (79j), (begraven in Sinaai)
13 Cecile Van Hooste (78j), w. v. André Poppe, Stekene, † Beveren
14 René Matthys (93j), e. v. Leona Creve, WZC 'Huize Den Dries'

-oktober

- 02 Agnes Goedertier (91j), w. v. Arnold Claus, WZC Sint-Truiden
03 Lydia Leunis (75j), w. v. Pierre Miechielsens, Beukenlaan
10 Valère Arryn (87j), w. v. Angèle Vergote,
e. v. Christiane Van Goethem, Zakstraat
15 Omer Strybos e. v. Martha Vercauteren, begraven in Sinaai
13 Eric Bevernagie (72j), WZC 'Huize Den Dries'
19 Yvonne De Bel (95j), w. v. Louis Neels, Hellestraat

-november

- 03 Yvonne Van Poucke (89j), w. v. Amedeus Geers, Molenstraat
14 Roger Van Bocxlaer (85j), e. v. Georgette De Ruyscher, Dr. Haeltermanlaan
15 Alfons Varewyck (82j), † Gent
21 Dirk Poppe (56j), † Lokeren
24 Walter Baert (85j), w. v. Maria Pauwels, Waasmunster - Duizend Appels, † Lokeren
26 Betsy Moorthamer (52j), e. v. Willy Coppens, begraven in Sinaai

-december

- 06 Gaby Anthuenis (72), e. v. Albert Roels, Waasmunster - Ruiter
20 Marcel Smet (82j), e. v. Maria De Vlieger, † Waasmunster
20 Ronny De Schepper (68j), e. v. Magda De Bock, Puiveldestraat
22 Maria Seghers (96j), w. v. Gustaaf De Puyseleir, Katharinastraat
26 Alfred De Beule (75j), e. v. Yvonne Van Gucht, Waasmunster- Ruiter

Etienne De Meester en Georges Tallir

